

SIKKERHETSDATABLAD

Frostvæske

I samsvar med forskriften (EC) nr. 1907/2006 (REACH), vedlegg II, som endret av forskriften (EU) nr. 453/2010

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

Utgitt dato 27.01.2016
Revisjonsdato 27.01.2016

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn Frostvæske
Artikkelnr. R0209

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Kjemikaliets bruksområde Kjølervæske

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent

Firmanavn Wilhelmsen Chemicals AS
Besøksadresse Kirkeveien 578
Postadresse P O Box 15
Postnr. 3143
Poststed KJØPMANNSKJÆR
Land Norway
Telefon +47 33351500
E-post chemicals@wilhelmsen.com
Hjemmeside <http://www.wilhelmsenchemicals.no>
Kontaktperson Kjærsti Ilebrekke - kjersti.ilebrekke@wilhelmsen.com

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon Wilhelmsen Chemicals AS: Tel.: 33 35 15 00
Giftinformasjonssentralen - 24 timer - Tlf.: 22591300

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) Acute tox. 4; H302
No 1272/2008 [CLP/GHS] STOT RE2; H373

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten 1,2-etandiol: 60 - 100 %, Glyserin: 10 - 30 %, Natrium 2-etylhexanoat: 0,1 - 3 %
Signalord Advarsel
Faresetninger H302 Farlig ved svelging. H373 Kan forårsake organskader Nyre ved langvarig eller gjentatt eksponering

Sikkerhetssetninger P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden. P260 Ikke innånd støv / røyk / gass / tåke / damp / aerosoler. P264 Vask huden grundig etter bruk. P270 Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet. P301+P310 VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. P501 Innhold / beholder leveres til godkjent fyllplass

2.3 Andre farer

Andre farer Ingen kjente farer.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
1,2-etandiol	CAS-nr.: 107-21-1 EC-nr.: 203-473-3	Xn; R22 Acute tox. 4; H302 STOT RE2; H373 H373	60 - 100 %
Glyserin	CAS-nr.: 56-81-5		10 - 30 %
Natrium 2-etylhexanoate	CAS-nr.: 19766-89-3 EC-nr.: 243-283-8	R63 Xn; Repr. 2; H361 Eye Irrit. 2; H319 Skin Irrit. 2; H315	0,1 < 3 %

Komponentkommentarer Se avsnitt 16 for setninger i fulltekst.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt Frisk luft, varme og ro, fortrinnsvis i behagelig, halvstiltende stilling. Straks til sykehus. Svelging,

Innånding Flytt straks den eksponerte til frisk luft. I lette tilfeller av illebefinnende: Hold pasienten under oppsyn og kontakt eventuelt lege. I alvorligere tilfeller: Bevisstløse legges i stabilt sideleie og holdes varme. Lege tilkalles.

Hudkontakt Vask huden med såpe og vann. Ta av gjennomfuktede klær.

Øyekontakt Skyll straks øyet med mye vann mens øyelokket løftes. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.

Svelging Skyll munnen grundig med vann. Ikke-bevisstløse bør drikke rikelige mengder melk eller vann og selv fremkalle brekning (eventuelt med finger i halsen). Skaff øyeblikkelig legehjelp eller transport til sykehus. Gi vann og fremkall brekning hos våken person. Gi oppslemming av 50-100 gr. medisinsk kull i et glass vann, gjentas etter eventuell brekning. Deretter etanol ca. 40%, 30-50 ml (brennevin). Skaff øyeblikkelig legehjelp eller bring pasienten til syke- hus.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Informasjon til helsepersonell Sørg for ro, varme og frisk luft.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon Ingen spesifikke førstehjelpsforanstaltninger notert, se pkt 4.1

AVSNITT 5: BRANNSLOKKNINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Passende brannslukningsmidler Vann, Pulver, skum eller CO₂,

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer Ved brann kan det dannes giftige gasser. Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO₂).

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Brannpersonell som utsettes for forbrenningsgasser/spaltningsprodukter, anbefales å bruke åndedrettsvern .
Brannslukningsmetoder	Bruk vann for å kjøle beholdere og spre damper.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Røyking og bruk av åpen ild og andre antennelseskilder er forbudt. Bruk verneklær som beskrevet i punkt 8 i dette sikkerhetsdatabladet.
---	---

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Ikke forurens vannkilde eller kloakk.
--	---------------------------------------

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring	Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Forhindre utslipp av større mengder til avløp.
--------------------------------------	--

6.4. Henvisning til andre avsnitt

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Ventiler godt. Unngå innånding av damper. Bruk godkjent åndedrettsvern dersom luftforurensningen er over akseptabelt nivå. Unngå søl og kontakt med huden og øynene.
------------	--

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Oppbevares i godt lukket originalemballasje på et tørt, svalt og godt ventilert sted.
-------------	---

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Identifiserte bruksområder for dette produktet er beskrevet i punkt 1.2.
------------------------	--

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Tiltaks- og grenseverdier

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
1,2-etandiol	CAS-nr.: 107-21-1 EC-nr.: 203-473-3	8 t.: 25 ppm,HT	

8.2. Eksponeringskontroll

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern	Ingen spesielle anbefalinger er gitt, men bruk av åndedrettsvern kan være nødvendig under uvanlige forhold med sterk luftforurensning. Gassfilter A (organiske stoffer, brunt).
----------------	---

Håndvern

Håndvern	Bruk vernehansker av: Polyvinylklorid (PVC). Nitrilgummi. Naturgummi eller plast. Hanske må velges i samarbeid med hanskeleverandøren, som kan opplyse om hanskematerialets gjennomtrengningstid.
----------	---

Øye- / ansiktsvern

Øyevern	Ved fare for sprut, bruk godkjente vernebriller eller ansiktsskjerm.
---------	--

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern	Bruk hensiktsmessige verneklær for å beskytte mot mulig hudkontakt.
----------------------------	---

Hygiene / Miljø

Spesifikke hygienetiltak

Vask huden ved slutten av hvert skift og før spising, røyking og bruk av toalett. Vask straks hud som er blitt våt eller tilsølt. Skift arbeidsklær daglig hvis det er mulighet for at de er tilsølt.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Flytende. Væske.
Farge	Blå
Lukt	Søtlig.
pH (bruksløsning)	Verdi: 8 Test referanse: 50% i vann
Frysepunkt	Verdi: -18 °C
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: > 163 °C
Kommentarer, Kokepunkt / kokepunktintervall	Trykk: 760mmHg
Tetthet	Verdi: 1,1 g/cm ³ Temperatur: 20 °C
Viskositet	Verdi: 20-30 cst Test temperatur: 20 °C

9.2. Andre opplysninger

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet Kan reagere med sterke syrer eller sterke oksidasjonsmidler.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner Ingen fare for farlig polymerisering.

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås Unngå kontakt med syrer og oksiderende stoffer.

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås Unngå alkalier, sterke syrer og varme.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Farlige spaltningsprodukter Aldehyder (høy temperatur), ketoner (høy temperatur).

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Toksikologisk informasjon

LD50 oral Verdi: > 2000 mg/kg
Forsøksdyreart: Rotte
Kommentarer: 1,2 -etandiol

Potensielle akutte effekter

Innånding Ikke aktuelt ved normale romtemperaturer. Ved oppvarming kan det dannes helseskadelige damper.

Hudkontakt Kan opptas gjennom skadet hud og forårsake forgiftninger.

Øyekontakt Irriterende.

Svelging Kan forårsake beruselse, hodepine, svimmelhet, magesmerter, kramper og i alvorlige tilfeller bevisstløshet, akutt nyresvikt, åndedretts- og hjertestans.
Dødelig dose for en voksen person: ca. 50 - 100 ml (etylenglykol).

Forsinket / Repeterende

Spesifikke målorgantoksisitet -
gjentatt eksponering

Forårsaker organskader nyre ved langvarig eller gjentatt eksponering .

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER**12.1. Giftighet**

Akutt akvatisk, fisk	Verdi: > 100 mg/l Varighet: 96h Test referanse: 1,2 -etandiol
Akutt akvatisk, Daphnia	Verdi: > 100 mg/l Varighet: 48h Test referanse: 1,2 -etandiol

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: > 70 % Testperiode: 28d Testmetode: OECD 301A (1,2 -etandiol)
-------------------------	--

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumulasjonspotensial	Bioakkumulasjon: Forventes ikke å være bioakkumulerende.
---------------------------	--

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Ikke ansett som mobil.
-----------	------------------------

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat	Klassifiseres ikke som PBT / vPvB i henhold til någjeldende EU-kriterier.
------------------------	---

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Ikke kjent.
---	-------------

AVSNITT 13: DISPONERING**13.1. Avfallsbehandlingsmetoder**

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Samles opp i merkede beholdere og leveres til godkjent deponeringssted. Få bekreftet rutiner for avfallsdeponering med kommuneingeniør/miljøsjef/Miljødirektoratet og lokale forskrifter.
Avfallskode EAL	EAL: 16 01 14 frostvæske som inneholder farlige stoffer

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER**14.1. FN-nummer**

Kommentar	Ikke relevant.
-----------	----------------

14.2. FN-forsendelsesnavn**14.3. Transportfareklasse(r)****14.4. Emballasjegruppe****14.5. Miljøfarer****14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk****14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket****Andre relevante opplysninger**

ADR / RID / ADN Fareetikett	Ikke relevant.
IMDG Fareetikett	Ikke relevant.
ICAO / IATA Etiketter	Ikke relevant.
Andre relevante opplysninger	Produktet er ikke underlagt internasjonale forskrifter om transport av farlig gods (IMDG, IATA, ADR/RID).

ADR / RID - Annen informasjon

ADR Annen informasjon Ikke relevant.

ADN - Annen informasjon

Annen informasjon Ikke relevant.

IMDG / ICAO / IATA - Annen informasjon

IMDG Annen informasjon Ikke relevant.

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER**15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen**

Referanser (Lover/Forskrifter) Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære 2009, med endringer. Regulation 1272/2008/EEC. Classification, labelling and packing of dangerous substances and preparations. Databladet dekker de krav som er satt i Directive (EU) 2015/830. Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften), FOR-2015-05-19-541.

Kvitteringsnr. fra Produktregisteret 319051

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet**AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER**

Leverandørens anmerkninger Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på opplysninger som var i vår besittelse på det tidspunkt sikkerhetsdatabladet ble utarbeidet, og er gitt under forutsetning av at produktet anvendes under de forhold som er angitt, og i samsvar med den anvendelsesmåte som er spesifisert på emballasjen eller i relevant teknisk litteratur. Ethver annen bruk av produktet, eventuelt i kombinasjon med andre produkter eller prosesser, skjer på brukerens eget ansvar.

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS] Acute tox. 4; H302; STOT RE2; H373;

Liste over relevante R-setninger (i avsnitt 2 og 3). R63 Mulig fare for fosterskade. R22 Farlig ved svelging.

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3). H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering H315 Irriterer huden. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H302 Farlig ved svelging. H361 Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen eller gi fosterskader

Viktigste kilder ved utarbeidelsen av Sikkerhetsdatabladet (ikke norske) Material Safety Data Sheet. Misc. manufacturers.

Versjon 1

Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad Wilhelmsen Chemicals AS

Utarbeidet av Kjærsti Ilebrekke - Wilhelmsen Chemicals AS